

เอกสารอ้างอิง

- กองกัญและสัตววิทยา. 2538. ประมวลประวัติการระบาดของแมลงและสัตว์ศัตรูพืชที่สำคัญ. น.ส.พ. กสิกร 68(3): 271-278.
- ช่อฟ้า ทองไทย. 2536. การก่อโรคโดยเชื้อจุลินทรีย์. หน้า 157-172. ใน: สุวณี สุกเวชย์ และมาลัย วรจิตร (ผู้รวบรวม). แบคทีเรียพื้นฐาน. โรงพิมพ์ศิริยอด (ประเทศไทย) จำกัด, กรุงเทพฯ.
- ดวงพร คันทไชติ. 2537. อนุกรมวิธานของแบคทีเรียและปฏิบัติการ. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, กรุงเทพฯ. 202 หน้า.
- ทิพย์วดี อรรถธรรม. 2542. การพัฒนาใช้เชื้อแบคทีเรีย *Bacillus thuringiensis* ในการสร้างพืช จำลองพันธุ์ต้านทานต่อแมลง. หน้า 26-40. ใน: เอกสารการประชุมสัมมนาทางวิชาการ สารชีววินทรีย์กำจัดศัตรูพืชในศตวรรษที่ 21. พันนี้ พับบลิชซิง, กรุงเทพฯ.
- เพ็ญลักษณ์ ชูดี, อัจฉรา ตันติโชค และอุทัย เกตุนุติ. 2546. การจำแนกเชื้อ *Bacillus thuringiensis* จากดินในประเทศไทย. ว. กัญ. สัตว. 25(4): 258-270.
- อัจฉรา ตันติโชค. 2529. สารพิษ delta-endotoxin. ว. กัญ. สัตว. 8(2): 88-93.
- อัจฉรา ตันติโชค. 2544ก. การควบคุมแมลงศัตรูพืชโดยใช้เชื้อแบคทีเรียบีที. หน้า 115-135. ใน: เอกสารประกอบการอบรม “แมลง-สัตว์ศัตรูพืชและการป้องกันกำจัด” ครั้งที่ 11. 19-30 มีนาคม 2544. กองกัญและสัตววิทยา กรมวิชาการเกษตร, กรุงเทพฯ.
- อัจฉรา ตันติโชค. 2544ข. บีที: การควบคุมแมลงศัตรูพืช. หน้า 183-208. ใน: การควบคุมแมลงศัตรูพืชโดยชีววิธีเพื่อการเกษตรยั่งยืน. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, กรุงเทพฯ.
- อุทัย เกตุนุติ. 2544. การควบคุมแมลงศัตรูพืชโดยใช้ไวรัสเอ็นพีวี. หน้า 80-114. ใน: เอกสารประกอบการอบรม “แมลง-สัตว์ศัตรูพืชและการป้องกันกำจัด” ครั้งที่ 11. 19-30 มีนาคม 2544. กองกัญและสัตววิทยา กรมวิชาการเกษตร, กรุงเทพฯ.

Alcamo, I.E. 1994. Fundamentals of Microbiology. 4th ed. Benjamin Cummings Publishing Company, Redwood City. 916 pp.

Aronson, A. I., E.-S. Han, W. McGaughey and D. Johnson. 1991. The solubility of inclusion proteins from *Bacillus thuringiensis* is dependent upon protoxin composition and is a factor in toxicity to insects. *Appl. Environ. Microbiol.* 57(4): 981-986.

Aronson, A. I., W. Beckman and P. Dunn. 1986. *Bacillus thuringiensis* and related insect pathogens. *Microbiol. Mol. Biol. Rev.* 50(1): 1-24.

Attathom, T., P. Isanont, R. Siriyan and W. Chongrattanameteekul. 1996. Isolation, PCR identification and insecticidal activity of *Bacillus thuringiensis* strains in Thailand. pp. 82-102. *In: Proceedings of the Second Pacific RIM Conference on Biotechnology of Bacillus thuringiensis and its impact to the environment.* November 4-8, 1996. Chiang Mai, Thailand.

Bajwa, I. W. and M. Kogan. 2005. *Bacillus thuringiensis*-based biological control of insect pests. (Online). Available: <http://www.ippc.crst.edu/dir/microbial/bt> (February 17, 2005).

Beron, C. M., L. Curatti and G. L. Salerno. 2005. New strategy for identification of novel cry-type genes from *Bacillus thuringiensis* strains. *Appl. Environ. Microbiol.* 71(2): 761-765.

Chang, J. H., J. Y. Roh, Y. H. Je, H. W. Park, B. R. Jin, S. D. Woo and S. K. Kang. 1998. Isolation of a strain of *Bacillus thuringiensis* ssp. *kurstaki* HD-1 encoding δ -endotoxin Cry1E. *Lett. Appl. Microbiol.* 26(5): 387-390.

Chilcott, C.N. and P.J. Wigley. 1994. Insecticidal activity of *Bacillus thuringiensis* crystal proteins. pp. 43-52. *In: R.J. Akhurst (ed.). Proceedings of the Second Canberra Meeting on Bacillus thuringiensis.* Canberra, Australia.

Crickmore, N., D. R. Zeigler, E. Schnepf, J. Van Rie, D. Lereclus, J. Baum, A. Bravo and D. H. Dean. 2005. *Bacillus thuringiensis* toxin nomenclature. (Online). Available: http://www.lifesci.sussex.ac.uk/home/Neil_Crickmore/Bt/index.html (August 18, 2005).

- Crickmore, N., D. R. Zeigler, J. Feitelson, E. Schnepf, J. Van Rie, D. Lereclus, J. Baum and D. H. Dean. 1998. Revision of the nomenclature for the *Bacillus thuringiensis* pesticidal crystal proteins. *Microbiol. Mol. Biol. Rev.* 62(3): 807-813.
- Deacon, J. 2005. The microbial world: *Bacillus thuringiensis*. (Online). Available: <http://helios.bto.ed.ac.uk/bto/microbes/bt.htm> (February 17, 2005).
- De Lucca, A.J., J.G. Simonson and A.D. Larson. 1981. *Bacillus thuringiensis* distribution in soil of United States. *Can. J. Microbiol.* 27(9): 865-870.
- Dulmage, H. T. 1981. Insecticidal activity of isolates of *Bacillus thuringiensis* and their potential for pest control. pp. 193-222. *In*: H. D. Burges (ed.). *Microbial Control of Pests and Plant Diseases 1970-1980*. Academic Press, London.
- Green, M. B. 1976. *Pesticides: Boon or Bane*. Westview Press, Boulder. 111 pp.
- Hofte, H. and H. R. Whiteley. 1989. Insecticidal crystal proteins of *Bacillus thuringiensis*. *Microbiol. Mol. Biol. Rev.* 53(2): 242-255.
- Laemmli, U.K. 1970. Cleavage of structural proteins during the assembly of the head of bacteriophage T4. *Nature* 227(5259): 630-685.
- Lecadet, M.M. 1998. Collection of *Bacillus thuringiensis* and *Bacillus sphaericus* (classified by H-serotypes). International Entopathogenic *Bacillus* Centre, Institute Pasteur, Paris.
- Lee, I. H., Y. H. Je, J. H. Chang, J. Y. Roh, H. W. Oh, S. G. Lee, S. C. Shin and K. S. Boo. 2001. Isolation and characterization of a *Bacillus thuringiensis* ssp. *kurstaki* strain toxic to *Spodoptera exigua* and *Culex pipiens*. *Curr. Microbiol.* 43(4): 284-287.
- Martin, P. A. W. and R. S. Travers. 1989. Worldwide abundance and distribution of *Bacillus thuringiensis* isolates. *Appl. Environ. Microbiol.* 55(10): 2437-2442.
- Menon, A.S. and J. De Mestral. 1985. Survival of *Bacillus thuringiensis* var. *kurstaki* in Water. *Water Air Soil Pollut.* 25: 265-274.

- Moar, W. 1996. *Spodoptera exigua* Resistance to Bt. pp. 460-467. *In*: Proceedings of the Second Pacific RIM Conference on Biotechnology of *Bacillus thuringiensis* and Its Impact to the Environment. November 4-8, 1996. Chiang Mai, Thailand.
- Pinto, L. M. N., A. O. Azambuja, E. Diehl and L. M. Fiuza. 2003. Pathogenicity of *Bacillus thuringiensis* isolated from two species of *Acromyrmex* (Hymenoptera, Formicidae). *Braz. J. Biol.* 63(2): 301-306.
- Porcar, M. and P. Caballero. 2000. Molecular and insecticidal characterization of a *Bacillus thuringiensis* strain isolated during a natural epizootic. *J. Appl. Microbiol.* 89(2): 309-316.
- Theunis, W., R. M. Aguda, W. T. Cruz, C. Decock, M. Peferoen, B. Lambert, D. G. Bottrell, F. L. Gould, J. A. Litsinger and M. B. Cohen. 1998. *Bacillus thuringiensis* isolates from the Philippines: habitat distribution, delta-endotoxin diversity, and toxicity to rice stem borers (Lepidoptera: Pyralidae). *Bull. Entomol. Res.* 88(3): 335-342.
- Travers, R. S., P. A. W. Martin and C. F. Reichelderfer. 1987. Selective process for efficient isolation of soil *Bacillus* spp. *Appl. Environ. Microbiol.* 53(6): 1263-1266.
- Visser, B., E. Munsterman, A. Stoker and W. G. Dirkse. 1990. A novel *Bacillus thuringiensis* gene encoding a *Spodoptera exigua*-specific crystal protein. *J. Bacteriol.* 172(12): 6783-6788.
- WHO. 1997. International Programmer on Chemical Safety Environmental Health Creteria *Bacillus thuringiensis*. International Programmer on Chemical Safety, WHO, Geneva Switzerland.
- Wuhan. 2002. The International Training Course on Application of Biopesticide. October 18-31, 2002. Wuhan ELHT Bio-Products Research Institute, China.
- Ziwen, Y. 2005. The fate of *Bacillus thuringiensis* insecticides in China. (Online). Available: <http://unesco.biotech.or.th/file%204.dac> (January 21, 2005).